

۱۲۶۸۸۱.

ماخذ شناسی تحلیلی کتب مدیریت اسلامی

پدیدآورندگان:
سعید حجازی نهر
علی خانی

بازبینی محتوایی:
حمید رضا خسرو آبادی

انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)
تهران: بزرگراه شهید چمران،
پل مدیریت
تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲
صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵
E-mail: isu.press@yahoo.com
فروشگاه اینترنتی:
www.ketabesadiq.ir

دانشگاه امام صادق (ع)

مآخذشناسی تحلیلی کتب مدیریت اسلامی ■ مؤلفان: سعید حجازی فر، علی خانی ■ بازبینی محتوایی:
حمیدرضا خسروآبادی ■ ناشر: دانشگاه امام صادق (ع) ■ چاپ اول: ۱۳۹۴ ■ قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه ■ چاپ و جلد جاقی: هوشنگی ■ شابک: ۷-۳۷۴-۲۱۴-۶۰۰-۹۷۸

همه حقوق محفوظ و متعلق به ناشر است.

سرشناسه: حجازی فر، سعید، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور: مآخذشناسی تحلیلی کتب مدیریت اسلامی / سعید
حجازی فر، علی خانی.
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۳۶۴ ص.
فروست: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع) ۵۵۵ مدیریت اسلامی: ۹.
قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال. شابک: ۷-۳۷۴-۲۱۴-۶۰۰-۹۷۸
موضوع: مدیریت (اسلام) - کتابشناسی
شناسه افزوده: خانی، علی، ۱۳۶۵ -
شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)
رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ م ۳ ج/ ۹/ BP ۲۵۴
رده بندی دیویی: ۳۹۷ / ۵۵۸
شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۰۹۹۱۴

فهرست مطالب

۱۳		سخن ناشر
۱۵		مقدمه
۲۱		اخلاق در اداره
		آیت الله مظاهری
۲۶		اخلاق مدیران
		محمد جواد خالقی
۳۰		اخلاق مدیریت
		علی اصغر الهامی نیا
۳۳		اخلاق مدیریت در اسلام
		آیت الله محمدی ری شهری
۳۷		ارباب امانت و اخلاق اداری در نهج البلاغه
		مصطفی دلشاد تهرانی
۴۱		از خود پیگانگی مثبت و قابلیت به کارگیری آن در مدیریت اسلامی
		پیمان نوری بروجردی
۴۴		اصول مدیریت اسلامی و الگوهای آن
		حجت الاسلام دکتر ولی الله نقی پورفر

- ۴۹..... اصول مدیریت و وظایف مدیران
حسین خیففر
- ۵۲..... اصول و مبانی مدیریت اسلامی در خدمات بهداشتی درمانی
عزت جعفر جلال
- ۵۶..... اصول و مبانی مدیریت اسلامی و الگوهای آن
سکینه روشنی
- ۶۱..... اصول و مبانی مدیریت اسلامی
اسماعیل فادی
- ۶۵..... اصول و متون مدیریت در اسلام
محمد حسین مشرف جمادی
- ۶۹..... اصول و مبانی مدیریت اسلامی
محمد حسین ساجدی نیا
- ۷۴..... امام علی (علیه السلام) و مدیریت
محمد دشتی
- ۷۸..... بهترین مدیر از دیدگاه برترین مدیر
زهرا پریفرد
- ۸۱..... بهره‌وری در پرتو اسلام
حسین بافکار
- ۸۵..... پیش‌نیازهای مدیریت اسلامی
آیت‌الله محمد تقی مصباح یزدی
- ۹۱..... تحلیلی از مدیریت اسلامی در پنج سال رهبری امام علی (علیه السلام)
غلامرضا اشرف سمنانی
- ۹۶..... تصمیم‌گیری حکیمانه رویکردی جدید به الگوسازی در مدیریت
محمد باقریان و همکاران
- ۱۰۰..... جرعه‌ای از مدیریت
ابراهیم تفرشی

جلوهایی از مدیریت امام علی (علیه السلام) یا اخلاق کارگزاران در حکومت جمهوری اسلامی... ۱۰۲	حجت الاسلام دکتر حسن کمالی
درآمدی بر کارآمدی در نظام سیاسی اسلام..... ۱۰۹	بهرام اخوان کاظمی
رفتار سازمانی با رویکرد اسلامی ۱۱۶	عباس شفیعی، ابوطالب خدمتی و علی آفایروز
رفتار سازمانی در نگاه مدیریت سازمانی..... ۱۲۳	غلامرضا ویسی، محمدعلی سواد
رهبری در اسلام..... ۱۳۰	آیت الله محمدی ری شهری
رهبری در بحران (با نگاهی به رهبری حضرت زینب (علیها السلام))..... ۱۳۵	حسینعلی سرباز حسینی
سلوک مدیریت از دیدگاه امیرالمؤمنین (علیه السلام)..... ۱۳۸	علی اصغر رشیدگزکوه
سیره پیامبر در رهبری و انسان سازی ۱۴۳	شیخ سالم الصفار
سیره مدیریتی پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله)..... ۱۴۸	مؤسسه فرهنگی قدر ولایت
سیری کوتاه در مدیریت اسلامی..... ۱۵۴	حجت الاسلام سید محمود حسینی سیاه پوش
سیصد اصل در مدیریت اسلامی..... ۱۵۸	محسن قرائتی
سیمای مدیر موفق در سوره یوسف ۱۶۱	محمد موحدی نژاد
عناصر رهبری سیاسی امام خمینی (ره)..... ۱۶۴	محمد علی مهدوی

- فرمان حکومتی پیرامون مدیریتی ۱۶۸
حجت الاسلام و المسلمین محمود قوچانی
- فروع هدایت «رمز موفقیت مدیران از منظر امام علی (ع)» ۱۷۲
جعفر رحمانی و علی باقی نصرآبادی
- قدرت در مدیریت اسلامی ۱۷۶
محمد مهدی نادری قمی
- قرآن، مدیریت و علوم سیاسی ۱۸۱
محسن عباس نژاد
- قرآن مدیریت راستین ۱۸۵
محمد جواد علی زاده
- گزیده نکات مدیریتی در نهج البلاغه ۱۸۸
لطف الله فروزنده و افتخار السادات مولی نژاد
- مباحثی از مدیریت اسلامی - مجموعه مقالات (جلد اول) ۱۹۷
عبدالله جاسبی
- مبانی مدیریت اسلامی ۲۰۶
رضا تجاری
- مبانی مدیریت اسلامی و الگوهای آن ۲۱۰
محمد علی انصاری، حبیب الله دعائی، سعید مرتضوی
- مبانی مدیریت و فرهنگ سازی (بانگشی نوین مبتنی بر الگوهای رهبری - مدیریتی
سرلشگر پاسدار شهید مهدی زین الدین) ۲۱۶
سرهنک پاسدار احمدیار محمدی، دکتر حسن زارعی متین
- مبانی و اصول مدیریت اسلامی ۲۲۰
علیرضا علی احمدی، حسین علی احمدی
- مختصات حکومت حقمدار در پرتو نهج البلاغه علی (ع) ۲۲۶
علی اصغر پور عزت

۲۳۴.....	مدیر موفق.....	عباس رحیمی
۲۳۷.....	مدیران و اخلاق اسلامی.....	محمد علی حسین زاده
۲۴۳.....	مدیریت ارزشی با تکیه بر ارزش‌های اسلامی.....	دکتر علیرضا علی احمدی، حجت‌الاسلام دکتر حسین علی احمدی
۲۴۷.....	مدیریت اسلامی.....	سید علی اکبر افجه‌ای
۲۵۱.....	مدیریت اسلامی.....	محمد حسین ابراهیمی
۲۵۵.....	مدیریت اسلامی از دیدگاه قرآن، نهج‌البلاغه و روایات.....	فخرالسادات نصیری
۲۵۹.....	مدیریت اسلامی.....	سازمان امور اداری و استخدامی کشور
۲۶۲.....	مدیریت اسلامی.....	محمد رضا سرمدی
۲۶۷.....	مدیریت اسلامی.....	مصطفی عسگریان
۲۷۱.....	مدیریت اسلامی.....	قاسم واتقی
۲۷۴.....	مدیریت اسلامی (اصول، مبانی، مفاهیم و الگوها).....	مسعود احمدی
۲۷۹.....	مدیریت آموزشی با سیری در نهج‌البلاغه.....	محمد اصلی پور
۲۸۴.....	مدیریت رشد در آینده اندیشه‌ها.....	طاهره مسلمی زاده

- ۲۸۸.....مدیریت علمی مکتبی ازدیدگاه اسلام.....
عباسعلی اختری
- ۲۹۳.....مدیریت علوی.....
ابوطالب خدمتی، علی آقا پیروز، عباس شفیعی
- ۲۹۸.....مدیریت موفق.....
محسن کتابچی
- ۳۰۲.....مدیریت و اداره امور دولتی در اسلام.....
محمد عبدالله آل بورایی
- ۳۰۹.....مدیریت و فرماندهی در اسلام.....
آیت‌الله مکارم شیرازی
- ۳۱۴.....مدیریت و ویژگی‌های مدیران نمونه از دیدگاه قرآن.....
مطهره تهامی
- ۳۱۷.....مدیریت در اسلام.....
علی آقا پیروز و همکاران
- ۳۲۳.....نظام مشارکت زیربنای مدیریت اسلامی.....
فریور باتمانقلیچ
- ۳۲۸.....نقش ارزش‌های اسلامی در فرآیند نظارت و کنترل سازمان.....
دکتر علیرضا علی احمدی، مصطفی کاظمی، محمد مولایی
- ۳۳۱.....نقش و حقوق کارکنان در سازمان‌ها ازدیدگاه امام علی (ع)
علی اصغر عطاران طوسی
- ۳۳۵.....نگاهی به سیره حکومتی امام علی (ع).....
زهرا زارعی
- ۳۳۸.....نگاهی به وجدان کاری و فرهنگ سازمانی با رویکرد دینی.....
محمد رضا احمدی
- ۳۴۳.....نگرشی بر مدیریت اسلامی.....
سید رضا نقوی دامغانی

نگرشی بر مدیریت در اسلام ۳۴۸

جمعی از علما

ویژگی های مدیر موفق ۳۵۶

ناصر محمد خاندو و معصومه محمدزاده ماکویی

ویژگی های مدیریت اسلامی ۳۶۰

بانو حسینی بوشهری

www.ketab.ir

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
 وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
 فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
 (قرآن کریم، سوره مبارکه النمل، آیه شریفه ۱۵)

سخن ناشر

فلسفه وجودی دانشگاه امام صادق (ع) که از سوی ریاست دانشگاه به کرات مورد توجه قرار گرفته، تربیت نیروی انسانی ای متعهد، باتقوا و کارآمد در عرصه عمل و نظر است تا از این طریق دانشگاه بتواند نقش اساسی خود را در سطح راهبردی به انجام رساند.

از این حیث «تربیت» را می توان مقوله ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه های دانشگاه، در چارچوب آن معنا می یابد؛ زیرا که «علم» بدون «تزکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جامعه باشد، عاملی مشکل ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متاثر و دگرگون می سازد.

از سوی دیگر «سیاست ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست ها در گرو انجام پژوهش های علمی و بهرمندی از نتایج آنهاست. از این منظر پیشگامان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان های فکری و اجرایی به حساب می آیند و نمی توان آینده درخشانی را بدون توانایی های علمی - پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق (ع) در واقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم اکنون ثمرات نیکوی آن در فضای ملی و

بین‌المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیانگذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با اتکاء به تأییدات الهی و تلاش همه‌جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق (ع) با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، ارزیابی سازمانی - کارکردی آن‌ها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهادند- درک کاستی‌ها و اصلاح آنها است تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت مکتب علمی امام صادق (ع) را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت. (انشاءالله)

وَلِلَّهِ الْحَمْدُ
معاونت پژوهشی دانشگاه

مقدمه

اسلام دین کاملی است که برای تمام فعالیت‌های بشر، اعم از فردی یا جمعی، قوانینی را ارائه نموده است. دین مبین اسلام قوانین کاملی را نیز برای اداره حکومت، دولت، جنگ و تعیین حدود دسته‌بندی آنها ارائه کرده است. هیچ عرصه‌ای از فعالیت فردی و اجتماعی وجود ندارد که اسلام آنها را نادیده بگیرد و کنار بگذارد. باور بر این است که چنین دین کاملی، مستعد ارائه پاسخ‌های جدید به مسائل نوین جوامعی است که در جستجوی توسعه و نوسازی هستند.

از زمان شروع غیبت امام زمان (عج) تا پیش از انقلاب اسلامی ایران، شیعه به دلیل اینکه از حکومت‌داری به دور بوده و تنها در موارد محدودی از تاریخ به صورت تشریفاتی در حکومت حضور داشته و در حقیقت دوران نفی خود را سپری می‌کرده است، علما و دانشمندان شیعه به‌طور بسیار محدود، به تبیین و تفسیر اجتماعیات اسلام جهت پیاده‌سازی آن در جوامع اسلامی پرداخته‌اند.

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی و تشکیل حکومت اسلامی با تأکید بر آرمان‌های تشیع، ضرورت به‌کارگیری احکام اجتماعیات اسلام در اداره و مدیریت جامعه بسیار احساس گردید. در همین راستا یکی از مباحث مطرح شده، بحث مدیریت اسلامی است که موجب شده است که در این زمینه کتب متعددی با رویکردها و دیدگاه‌های متفاوت به رشته تحریر درآید.

بر این اساس آنچه در باب مدیریت و رهبری در اسلام تألیف شده است، سرمایه‌های معنوی انقلاب اسلامی به‌شمار می‌آید. از این رو هرگونه اقدامی که در

جهت شناسایی، گردآوری، حفظ و نگهداری و توسعه این آثار به منظور بهره‌برداری گسترده‌تر از آنها صورت می‌پذیرد، عین رشد و مصداق مدیریت و رهبری به حساب می‌آید. در سالیان اخیر سیر و تحول در مکتوبات این حوزه، از گستردگی قابل توجهی برخوردار شده است. از همین رو امروزه در عصر انفجار اطلاعات، دستیابی به منابع یک موضوع در میان انبوه اطلاعات از جمله مقوله‌های قابل اهمیتی است که عدم توجه به آن، با نبود اصل منابع چندان تفاوتی ندارد.

بدون شک جهت تولید علم و گسترش مرز دانش در هر زمینه‌ای، آشنایی و فراگیری مرزهای آن دانش پیش‌شرط لازم می‌باشد. امروزه پس از گذشت قریب به ۳۰ سال از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی و تشکیل دولت جمهوری اسلامی در ایران، در مقایسه با جایگاه گذشته و کنونی مدیریت اسلامی مشخص می‌باشد که مدیریت اسلامی بسیار تأثیرگذارتر از دیگر اندیشه‌ها و نمونه‌های عملی مدیریت در جهان بوده و هست. اگرچه کتب مرتبط با حوزه مدیریت اسلامی به صورت پراکنده در برخی از منابع یافت می‌شود، با این همه لاقابل کتب موجود در بازار که هنوز چاپ می‌شوند تاکنون به صورت متمرکز در یک کتاب و آن هم به صورت تحلیلی ارائه نشده است، لذا محققان و اندیشمندانی که می‌خواهند از این کتب استفاده نمایند، تنها با صرف زمان و هزینه زیاد و انجام دوباره کاری‌های متعدد، به آنها دست می‌یابند.

از همین رو با توجه به حجم گسترده این کتاب‌ها لازم است تا در قالب یک طرح جامع و مستمر کتب موجود در این حوزه گردآوری و طبقه‌بندی شود تا محققین و پژوهشگران این حوزه، که به حمدالله اقبال گسترده‌ای هم در این زمینه در دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه به وجود آمده است، ضمن آگاهی از کلیه کارهای انجام شده و دستاوردها و مرزهای دانش مدیریت اسلامی، بتوانند با هم‌افزایی بیشتر ادامه مسیر را طی نمایند.

در همین راستا یک پروژه پژوهشی در سال ۱۳۸۷ برای مآخذشناسی تحلیلی کتب مدیریت اسلامی تعریف و پیگیری شد که از طرف مرکز تحقیقات دانشگاه امام صادق (ع) مورد استقبال گرفت. مبنای انتخاب کتب هم کتاب‌های موجود و در دسترس در همان سال ۱۳۸۷ بود. بنابراین کتاب‌هایی که در این مجموعه معرفی می‌شوند، نشان‌دهنده برتری آنها نسبت به سایر کتب مدیریت اسلامی نمی‌باشد.

فایده انجام این کار پژوهشی این است که محققین با محتوا و حجم کارهای رایجی که انجام شده است آشنا می‌شوند و درمی‌یابند که برای پرداختن به موضوعی خاص به کدام کتاب‌ها باید رجوع کند و چون در این پروژه با رویکرد تحلیلی جمع‌آوری می‌شوند محقق می‌تواند تشخیص دهد که کدام کتاب‌ها مناسب تحقیق هستند و کیفیت کلی آن کتاب چگونه است. در ضمن این منبع قابل استفاده برای تمام پژوهشگران، اساتید و دانشجویان علاقه‌مند به حوزه مدیریت اسلامی خواهد بود. در این پژوهش مشخصات و محتوای هر کتاب در یک فرم استاندارد آورده شده است. این فرم شامل نه قسمت است که به شرح زیر است.

۱- اطلاعات چاپ کتاب:

در این قسمت اطلاعات کتاب‌شناسی کتاب شامل عنوان کتاب، پدیدآورندگان، ناشر، تاریخ انتشار، نوبت چاپ، شابک کتاب، آدرس و تلفن ناشر و عنوان پشت جلد به زبان انگلیسی ذکر شده است.

۲- سرفصل‌های مورد بحث در کتاب:

در این قسمت سرفصل‌ها و مطالب مهم کتاب ذکر شده است.

۳- مهم‌ترین منابع مورد استفاده مؤلف:

در این قسمت مهم‌ترین منابع مورد استفاده مؤلف ذکر شده است. البته بیان این نکته ضروری است که سعی شده است بیشتر منابع اسلامی مورد استفاده ذکر گردد تا مخاطبان با این منابع آشنا شوند.

۴- خلاصه‌ای از مهم‌ترین مطالب کتاب:

در این قسمت فصول کتاب و خلاصه‌ای از مهم‌ترین مطالب کتاب ذکر شده است. البته سعی شده است که به ذکر عناوین مطالب بسنده نشود و بخش‌هایی از مطالب کتاب هم آورده شود تا محتوای مطالب هم برای مخاطب ملموس باشد.

۵- کلید واژه‌ها و اصطلاحات پر کاربرد:

آوردن کلید واژه‌ها علاوه بر اینکه که منجر به آشنایی مخاطب با اصطلاحات پر کاربرد کتاب می‌شود این مزیت را دارد که اگر قرار شد این کار به صورت نرم‌افزاری ارائه شود، قابلیت جستجو داشته باشد.

۶- جنبه‌های نوآوری کتاب:

در این قسمت سعی شده است که مفاهیم، نظریه‌ها، مدل‌ها و ایده‌های نو مؤلف کتاب ذکر گردد.

۷- روش و رویکرد مورد استفاده مؤلف در طرح مباحث اسلامی:

در حوزه مدیریت اسلامی رویکردهای متفاوتی به لحاظ محتوایی وجود دارد. در این قسمت رویکرد مورد استفاده کتاب ذکر می‌گردد. این رویکردها از حیث محتوایی شامل موارد زیر می‌باشد:

- رویکرد مبانی‌گرا: در این رویکرد سعی می‌گردد که بحث‌های بنیادین در حوزه مدیریت اسلامی مطرح گردند که شامل مباحث فلسفی، روش‌شناختی، بحث‌های عمیق معرفت‌شناسی، ارزش‌شناسی، انسان‌شناسی، هستی‌شناسی و... مورد بررسی قرار می‌گیرند.

- رویکرد اخلاقی و ارزش‌گرا: در این رویکرد بیشتر به اخلاق مدیران مسلمان پرداخته‌اند و خصوصیات و ویژگی‌هایی را که از نظر اخلاقی یک مدیر باید دارا باشد را فهرست نموده و به بحث و بررسی آن پرداخته‌اند. در این رویکرد سعی می‌گردد که مدیریت از لحاظ اخلاقی و مسائل اخلاقی بررسی گردد. سعی عمده در این رویکرد وارد کردن مباحث اخلاقی در حوزه مدیریت است به عنوان مثال ویژگی‌های اخلاقی یک مدیر و نحوه رفتار او با دیگران در این رویکرد مطرح می‌گردد.

- اصول‌گرایی: در این رویکرد افراد به بررسی اصول مدیریت در اسلام پرداخته‌اند و یک سری اصولی را مطرح نموده‌اند و به بررسی آن در منابع تحقیق اسلامی پرداخته‌اند. در این رویکرد با توجه آیات و روایات و سنت ائمه اصولی برای مدیریت استخراج می‌شود و بیان می‌گردد که این اصول باید مدنظر قرار گیرد و به عنوان پایه مدیریت مدیران قرار گیرند.

- رویکرد نظام حکومتی و اداری: رویکردهای دیگری نظیر رویکرد نظام حکومتی و اداری نیز گفته شده است که بیشتر به بحث در مورد حکومت اسلامی و ویژگی‌ها و وظایف آن می‌پردازد.

- تخصصی گرا: در این آثار سعی می‌گردد که حوزه خاصی از موضوعات مربوط به مدیریت با رویکرد اسلامی مورد بررسی قرار گیرد. به عنوان مثال رفتار سازمانی که یکی از مباحث کلیدی در مدیریت است با رویکرد اسلامی تبیین می‌گردد.

- شخصیت گرا: در این رویکرد سیره یک مدیر اسلامی مورد بررسی قرار می‌گیرد و سعی می‌گردد که راه و روش مدیریت این شخص مورد بررسی قرار گیرد. در اکثر موارد این مدیر از ائمه انتخاب می‌شود که عمده‌تأهم شیوه پیامبر اسلام (ص) و امام علی (ع) مورد بررسی قرار می‌گیرد.

- منبع گرا: در برخی از آثار سعی شده است که نکته‌های مدیریتی از یک منبع خاص استخراج گردد. در واقع در این آثار ابتدا یک منبع مثل قرآن، نهج البلاغه و... انتخاب می‌شود سپس سعی می‌گردد تا نکات مدیریتی آن استخراج گردد.

- رویکرد وظیفه گرای: در این رویکرد، افراد بیشتر به وظایف مدیران اسلامی پرداخته‌اند و وظایفی را برای آنان بر شمرده‌اند که از متون اسلامی بر گرفته‌اند. در این رویکرد وظایف یک مدیر از دیدگاه اسلامی بررسی می‌گردد و تلاش می‌گردد تا با توجه به منابع اسلامی وظایفی که برای مدیر و مسئول تعیین شده است، استخراج گردد.

- رویکرد ترکیبی: آثاری وجود دارد که آنها با یک رویکرد به مدیریت اسلامی پرداخته‌اند بلکه حاوی چند رویکرد هستند که می‌توان گفت که چند رویکردی هستند. به عنوان مثال هم به بیان وظایف مدیران می‌پردازد و هم مباحث خاص مثل رهبری را مطرح می‌کند که ترکیب دو رویکرد وظیفه گرا و تخصصی گراست.

۸- نقد اجمالی کتاب:

در این قسمت نقاط ضعف و قوت کتاب به صورت اجمالی ذکر گردیده شده است تا مخاطب به صورت کلی با کتاب آشنا شود.

۹- سؤالات و موضوعات پژوهشی پیشنهادی برای مطالعات و تحقیقات آتی:

با توجه به محتوای مطالب کتاب در این قسمت سؤالات و موضوعات پژوهشی پیشنهاد شده است که می‌تواند برای تعیین عناوین مقالات، پایان‌نامه‌ها و سایر کارهای پژوهشی در حوزه مدیریت اسلام مورد استفاده قرار گیرد.

امید است به یآوری خداوند متعال این گام ابتدایی در راستای معرفی آثار مرتبط با حوزه مدیریت اسلامی مورد قبول باری تعالی و مورد عنایت و استفاده فرهیختگان و

نخبگان عرصه‌های علم و عمل واقع شود. در اینجا لازم است تا از مساعدت‌ها و راهنمایی‌های جناب آقای دکتر وحید یاوری ریاست محترم مرکز تحقیقات دانشگاه امام صادق (علیه السلام) که نقش مهمی در تولید این اثر داشته‌اند و آقای روح الله تولایی کمال قدردانی و سپاسگزاری را داشته باشم.

امیدست اساتید و صاحب‌نظران گرامی نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود را در مورد این اثر با ما در میان بگذارند.

سعید حجازی‌فر